

predvidjeno u čl.1. Osnovnog zakona o iskorištavanju luke i pristaništa. Naime pomorsku luku sačinjava kopneni i vodeni prostor sa izgradjenim obalama, lukobranima, potrebnim slobodnim prostorom, uređajima, postrojenjima i drugim objektima namijenjenim pristajanju brodova, ukrcavanju i iskrcavanju putnika i robe, uskladištavanju i ostalim manipulacijama robom, kao i opskrbi, popravku i zaštiti brodova od nevremena (čl.1, st.1). Prema tome sud bi u rješavanju predmetnog spora trebao najprije da utvrdi da li je mjesto na kome se nalazi sporna maona kopneni ili vodeni prostor s izgradjenim obalama itd. kako to jasno i odredjeno određuje čl.1. Osnovnog zakona. Ovu činjenicu kao prethodnu za osnovanost tužiteljeva zahtjeva sud treba da utvrdi uvidjajem na licu mjesta. Ovdje medjutim valja upozoriti da u pojam izgradjene obale može ući i gat koji nije izgradjen, ali koji je inače osposobljen za privez brodova, koji je privez na neizgradjenom dijelu obale izgradilo lučko poduzeće. Ove činjenice u toku spora nisu utvrđene iako su odlučne za zahtjev tužiteljev koji se osniva na čl.19. Naime plovni objekti po nalazu ovog suda dužni su plaćati naknadu za korištenje obale brodsku ležarinu i naknadu za privez samo na prostorima koji se smatraju u strogom smislu zakona pomorskom lukom, tj. gdje postoji kopneni i vodeni prostor s izgradjenim obalama itd. Na ostalim prostorima koji nisu izgradjeni ni u tome pogledu, tj. gdje ne postoje izgradjene obale ili na obali izgradjene naprave za privez dvojbeno je da li bi se u smislu jasne i odredjene odredbe zakona moglo uzeti da postoji pravo tužitelju na prihode lučkih naknada u smislu čl.19. i 2o. Osnovnog zakona o iskorištavanju luka i pristaništa.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda br.IV-P-18o2/68
od 11.XII 1969.

Vijeće: Gabro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša, dr Vjekoslav Bučić

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Prijevoz stoke - Kapacitet broda za prijevoz stoke - Troškovi osposobljenja broda za primanje tereta - Sklapanje ugovora putem agenta - Primjena prava - Na štete koje nastanu u jugoslavenskoj luci, a za koje odgovara brodar primjenjuje se jugoslavensko pravo - Izjava agenta o kapacitetu broda obavezuje brodara u kojega je ime agent sklopio ugovor o prijevozu s naručiteljem - Brodar odgovara naručitelju za naknadu štete koja je prouzročena zbog toga što brod nije mogao ukrcati ugovoreni broj komada stoke - Kad brodar izjavi kapacitet svoga broda u pogledu broja stoke koji brod može primiti, dozvoljava se ods-

tupanje u njegovu korist u visini od 5% od izjavljenog kapaciteta broda - Ako nije drukčije ugovoreno, troškovi osposobljenja broda za preuzimanje tereta padaju na brodara - Brodar je ove troškove dužan nadoknaditi krcatelju koji ih je umjesto njega snosio - Brodar koji nije preuzeo ugovorenu količinu stoke dužan je naručitelju nadoknaditi troškove time prouzrokovana hranjenja, čuvanja i prijevoza stoke - Brodar ne odgovara za štetu prouzročenu gubitkom na težini stoke ako je tu odgovornost od sebe ugovorom otklonio

Tužitelj je brodar, a tuženik je naručitelj prijevoza. Brodar tuži naručitelja za isplatu vozarine. Naručitelj se tužbi ne protivi, ali postavlja protutužbeni zahtjev. U protutužbenom zahtjevu navodi da je on ugovorio prijevoz 2.600 komada stoke. Medjutim brod nije mogao toliko ukrcati, i time mu je prouzrokovana šteta zbog čuvanja stoke, njenog hranjenja i prijevoza, a sve za višak neukrcanog dijela. Osim toga da brod nije bio spreman za preuzimanje stoke, pa je on na vlastiti trošak opremio brod, te traži da mu brodar nadoknadi te troškove.

Ugovor je sklopljen posredovanjem agenta.

Prvostepeni sud je djelomično udovoljio protutužbenom zahtjevu. U toku postupka došao je do uvjerenja da su stranke, posredstvom agenta, ugovorile prijevoz oko 2.600 komada stoke. Na temelju ovako utvrdjenog činjeničnog stanja sud je svoju presudu osnovao na slijedećem obrazloženju:

Ocjenjujući pitanje brodarovih obaveza u pogledu ukrcane količine sud u smislu ocjene toga pitanja uzima da se za rješavanje pitanja brodarove obaveze u pogledu ukrcane količine ima primijeniti naš zakon, tj. Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, obzirom na propis čl.13o koji određuje da će se odredbe toga zakona primjenjivati u slučaju brodarove odgovornosti ako se luka ukrcaja nalazi u Jugoslaviji, te se primjena našega zakona ne može isključiti ni sporazumom ugovornih stranaka.

Ako je prema tomu ugovor sklopljen obzirom na količinu oko 2.600 ovaca, tada u smislu čl.15. cit. zakona brodar odgovara za tačnost podataka o nosivosti broda navedenih u brodarskom ugovoru ili u zaključnici, osim ako ods tupanje nije veće od 5%. Prema tome obzirom na podatak koji je zastupnik - agent broda dao tuženom u pogledu kapaciteta broda, brodar bi imao pravo da ukrca manje 5% od označene količine tj. 13o ovaca manje. Kako je brodar ukrcao umjesto 2.600 ovaca svega 2.15o znači ukrcao je manje 450 ovaca; no medjutim kako je brodar, odnosno njegov zapovjednik, obzirom na ugovorenu količinu "oko 2.600", mogao ukrcati bez od-

govornosti manje 130 ovaca, znači da je brodar, odnosno njegov zapovjednik, neosnovano odbio da ukrca 320 ovaca, pa je za tu manje ukrcanu količinu odgovoran tuženom za štetu koja mu je time nastala.

Iz priložene dokumentacije i protesta vidljivo je, a što u ostalom među strankama nije sporno, da brod prilikom dolaska u luku nije bio pripremljen za ukrcaj ovaca, i da je sam tuženi pripremio brod za ukrcaj na svoj trošak, što je u stvari imao da učini tužitelj tj. brodar. Prema računima koje je podnio tuženi u toku spora slijedi da ovi troškovi iznose 2.631,48 dinara. Naime u smislu čl.36 ZOUIPB brodar je dužan na vrijeme pažnjom urednog brodarara osposobiti brod za plovidbu, i pripremiti tako da se teret može ukrcati, složiti, čuvati, prevesti i iskrcati, pa je prema tomu kako u smislu odredaba cit. zakona, tako i u smislu posebnih ugovornih uglava brodar bio dužan da se pobrine za potrebne uređaje za ukrcaj jagnjadi, a kako to nije učinio, dužan je odnosne troškove naknaditi tuženom. Visinu odnosnih troškovatuženi je dokazao računima svoga špeditera, te mu ih sud u cijelosti priznaje.

Isto tako tuženi traži da mu tužitelj naknađi štetu od 14.362,60 dinara, na ime troškova koje je imao za prehranu i prijevoz u Dubrovnik, te vraćanja neukrcane količine jagnjadi od 673 komada. Ovu štetu dokazao je tužitelj originalnim računima tovarnim listovima, te ju sud prihvaća kao tačnu. Međutim kako je brodar odgovoran za te troškove samo za 320 ovaca, pa kako na te troškove otpada po ovcu 21,30 dinara, to je sud dosudio tužitelju s naslova zahtjeva troškova oko vraćanja i prehrane 320 ovaca iznos od 6.825,52 dinara. Daljnji zahtjev tužiteljev za naknadu štete radi gubitka na težini ovaca u toku transporta u iznosu od din. 56.000.- sud nije prihvatio, jer na tu štetu u smislu ugovora o prijevozu tač. III tuženi nema prava što su stranke izričito ugovorile da brodar ne odgovara za gubitak na težini ovaca. Naime u smislu čl.53 cit. Zakona odgovornost brodarara kod prijevoza živih životinja može se mijenjati na štetu krcatelja, pa obzirom na to tuženi ne može osnovano tražiti da mu za odnosnu štetu odgovara tužitelj kao brodar.

G.B.